

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางองค์กรแห่งความสุขเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี” ในครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันในการนำความสุขหรือแนวทางองค์กรแห่งความสุขมาใช้ในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี อย่างไรก็ตาม และมีแนวทางและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับองค์กรแห่งความสุขอย่างไร โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความสุขของชาวบ้านในชุมชนจากการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านบางกะจะ จังหวัดจันทบุรีที่เกิดขึ้น โดยรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัย จะอธิบายถึงการกำหนดประชากร การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ สามารถจำแนกรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นภาคีที่เกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อาทิ ผู้นำชุมชน, ตัวแทนชุมชน, อบต, ท่องเที่ยวจังหวัด, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สมาคมธุรกิจนำเที่ยว, บริษัทนำเที่ยว

2. การวิจัยเชิงปริมาณ

การประเมินผลข้อมูลจากแบบสอบถามในการวัดความสุขของชาวบ้านในชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี โดยประชากร คือ ชาวบ้านในชุมชนบ้านบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 5,050 คน (เทศบาลตำบลบางกะจะ, 2562)

3.1.2 แผนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นภาคีที่เกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังนี้ ผู้นำชุมชน และอบต จำนวน 3 คน, ตัวแทนชุมชน จำนวน 5 คน, ผู้แทนการท่องเที่ยวจังหวัด จำนวน 1 คน, ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จำนวน 1 คน, ผู้แทนสมาคมธุรกิจนำเที่ยว จำนวน 3 คน, ผู้แทนบริษัทหรือกลุ่มชุมชนนำเที่ยว จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

2. การวิจัยเชิงปริมาณ

เป็นการเก็บข้อมูลจากชาวบ้านในชุมชนบ้านบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี จากจำนวนประชากรทั้งหมด 5,050 คน ต้องดำเนินการสุ่มตัวอย่างที่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติหรือแบบอาศัย

ความน่าจะเป็น (Probability sampling) แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้เกิดผลกระทบต่อความร่วมมือในการขอข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม จึงไม่สามารถสุ่มตัวอย่างได้ตามรูปแบบ ดังนั้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อให้การเก็บข้อมูลสำเร็จภายในเวลาดำหนด

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คือ จำนวนผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ผู้วิจัยกำหนดโดยขนาดของตัวอย่างได้มาจากการกำหนดตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณทาโรยามาเน่ (Taroyamane) กำหนดค่าความคาดเคลื่อนที่ .05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ	n	แทน	จำนวนหน่วยตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดประชากรเท่ากับ 5050 คน
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อน เท่ากับ 0.05

การคำนวณ

$$n = \frac{5050}{1 + 5050(.05)^2}$$

$$n = 370$$

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างโดยใช้แนวคิดหลักการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism Principles) ที่เชื่อมโยงองค์ประกอบหลักที่ประกอบด้วย 4 ด้านคือ 1) ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม 2) องค์กรชุมชน 3) การจัดการ 4) การเรียนรู้ (สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน, 2557) ซึ่งสะท้อนมาจากการนำความสุขหรือแนวทางองค์กรแห่งความสุขมาร่วมใช้ในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี

2. การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเพื่อวัดความสุขของชาวบ้านในชุมชนจากการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามในเรื่องเกี่ยวกับคุณลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อวัดความสุขของชาวบ้านในชุมชนจากการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี โดยใช้การผสมผสานแนวคิดความสุข 8 ประการ (Happy 8) ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และเครื่องมือวัดความสุขด้วยตนเอง: HAPPINOMETER ของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล จึงได้ตัวชี้วัด 9 มิติได้แก่ การเป็นผู้ที่มีสุขภาพดีดูแลตนเองไม่ให้เป็นภาระของผู้อื่น (Happy Body) การเป็นผู้ที่มีน้ำใจ

ช่วยเหลือผู้อื่น (Happy Heart) การเป็นผู้ที่สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเอง (Happy Relax) การเป็นผู้รักการเรียนรู้ และเป็นมืออาชีพในงานของตนเอง (Happy Brain) การเป็นผู้มีคุณธรรมและความกตัญญู (Happy Soul) การเป็นผู้ใช้เงินเป็น (Happy Money) การเป็นผู้ที่รักและดูแลครอบครัวตนเองได้ (Happy Family) และการเป็นผู้ที่รักและดูแลองค์กร หรือสังคมของตนเองได้ (Happy Society) และการเป็นผู้งานมีความสบายใจใน ความรักความผูกพันและความภาคภูมิใจในองค์กร (Happy Work-life) (ศิรินนท์ กิตติสุขสถิต และคณะ, 2555, ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์ และคณะ, 2556 : 4-20 และศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ, 2561) ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด โดยแบ่งประเด็นข้อคำถามในแต่ละมิติ และใช้มาตรวัดระดับความสุขของชาวบ้านจากการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนบ้าง บางกะจะ จังหวัดจันทบุรี โดยใช้ Likert's Scale แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับ โดยกำหนดให้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	=	5	คะแนน
เห็นด้วย	=	4	คะแนน
เฉย ๆ	=	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	=	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	=	1	คะแนน

ส่วนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสุขของชาวบ้านในชุมชนจากการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี

3.3 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ การวัดความสุข และการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อให้ได้ตัวแปรที่จะศึกษา และใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม
2. นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาสร้างแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม
3. นำแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัย และเสนอแนะเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยนำคะแนนที่มาวิเคราะห์ประสิทธิภาพแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดประสงค์ (IOC) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัย และเสนอแนะเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไข คณะผู้วิจัยนำคะแนนที่มาวิเคราะห์ประสิทธิภาพแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย (Index of Item-Objective Congruence : IOC) โดยกำหนดเป็นคะแนน +1 หรือ 0 หรือ -1 ตามสูตรการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Rovinelli & Hambleton, 1997 : 116) ดังนี้

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทุกคน

กำหนดเกณฑ์พิจารณาการประเมิน จากเกณฑ์การพิจารณา

+1 หมายถึง แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

-1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย (IOC) ที่เหมาะสม ควรมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 (วัลลภ รัฐฉัตรานนท์, 2559 : 22)

4. ปรับปรุงแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์ก่อนการนำไปทดสอบความเชื่อมั่น

3.4 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

นำแบบสอบถามไปทดลองสอบ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุด โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) (Cronbach, 1974) จากการนำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าความเชื่อมั่นโดย Sekaran (1992) ได้กล่าวไว้ว่าค่าความเชื่อมั่นไม่น่าเชื่อถือหากมีค่าน้อยกว่า 0.60

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยจากกระบวนการสุ่มตัวอย่างข้างต้น จำนวน 370 คน หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลในแบบสอบถามทุกฉบับ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ เช่น หนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ และเอกสารวิชาการ เพื่อให้เนื้อหาที่ศึกษามีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ

หลังจากรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว จึงได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ตามหลักทางสถิติ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์คุณลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (frequencies) และค่าร้อยละ (percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง

ส่วนที่ 2 วัดความสุขของชาวบ้านในชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์ระดับความสุขของชาวบ้านในชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี และแปลผลตามเกณฑ์ตัดสินใจที่ทำไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับความสุขของคนในชุมชน
1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย
2.61- 3.40	เฉยๆ
3.41- 4.20	เห็นด้วย
4.21- 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลที่ได้จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 เพื่อนำเสนอแนวทางองค์กรแห่งความสุขเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านบางกะจะ จังหวัดจันทบุรี นำเสนอโดยการเขียนพรรณนา